

Norsk dermatologibok fyller inte svenskt tomrum

Ole Fyrand. **Hudsykdommer. Diagnose, pleie og behandling.** 3. utgave. 227 sidor. Oslo: Universitetsforlaget, 1999. ISBN 82.00-45061-9.

Recensent: Peter Lidbrink, överläkare, hudkliniken, Huddinge sjukhus.

Den tredje upplagan omfattar 227 sidor komprimerad text på norska över ämnet dermatologi. Boken vänder sig i första hand till medicinstuderande och allmänpraktiker. Författaren förmedlar ett stort engagemang till ämnet och den hudsjuka patienten – man upplever att han har en mycket gedigen egen klinisk erfarenhet och ett pragmatiskt sätt att ställa diagnos och ge behandlingsråd. Texten är lättläst, och norskan torde inte medföra svårigheter för svenska läsare.

Välskrivna avsnitt om den normala huden

Boken indelas i fem kapitel med relativt omfattande beskrivning av den normala huden och dess funktioner; den sjuka huden med efflorescenslära samt undersöknings- och diagnostisk metodik; allmänna behandlingsprinciper med lokala, generella och fysikaliska medel samt vanliga och ovanliga hudsjukdomar.

Kapiteln om den normala och sjuka huden är pedagogiska och välskrivna och ger läsaren en god bakgrund att förstå principerna för patofysiologin och diagnostiken. Den dermatologiska behandlingen följer i stort samma riktlinjer som i Sverige.

Rörigt om hudsjukdomar

Att indela hudsjukdomar är vanskligt. Författaren har valt två grupper: vanliga och sällsynta sjukdomar med olyckligt resultat. Sålunda har texten om tuberkulos och lepra hamnat bland vanliga hudsjukdomar medan lichen ruber och »klåda» hamnat bland sällsynta. Indelningen gör det också svårt att orientera sig i boken. Varje sjukdom är dock enhetligt beskriven med defini-

tion, etiologi, klinik, diagnostik, behandling och prognos etc på ett förtjänstfullt sätt. Det förekommer några principiellt viktiga skillnader mot svenskt synsätt i vissa detaljer, t ex förordar författaren bruk av antihistaminer vid så gott som alla klådtillstånd och ofta föreslås flitig användning av gentianaviolett i hög koncentration. Författaren anser också att epicutantestavläsningar kan göras av allmänläkare.

Dåligt uppdaterad

Behöver vi ny lärobok i dermatologi i Sverige? Ja – vår egen »Rorsman-Björnberg» är från 1992. Jag ställer mig dock tveksam till att »Hudsykdommer» av Ole Fyrand kan ersätta bristen. Framför allt saknas det kliniska bilder – inte ett enda foto i anslutning till sjukdomsläran finns – vilket gör innehållet mindre lockande. Uppgraderingen i ny kunskap är inte heller så imponerande (exempelvis alltför kortfattat och rörigt angående cytokiner och immunologi), och en läsare som år 2000 ser att behandling mot HIV-infektion saknas blir nog misstänksam när det gäller aktualiteten i den övriga texten. Det är vidare en brist att venereologin inte tas med i sin helhet. Jag tror det blir svårt för boken att hitta in på den svenska marknaden. •

Framgångsrik psykiatribok i ny upplaga

Johan Cullberg. **Dynamisk psykiatri.** 5:e upplagan. 512 sidor. Stockholm: Natur och Kultur, 1999. Pris ca 615 kr. ISBN 91-27-07611-3.

Recensent: Giacomo d'Elia, professor, leg psykiaterapeut, Psykiatrisk institutt, Haukeland sykehus, Universitetet i Bergen, Norge.

Jämfört med föregående fjärde upplagan, har boken genomgått en rad ändringar. Författaren har till sin hjälp fått en redaktionskommitté bestående av Andreas Bonnevie, Jörgen Nystrup och Erik Simonsen. Ett antal kapitel i boken är författade eller reviderade av redak-

tionskommittén eller av andra författare med speciell kunskap, t ex kapitlen om personlighetsutveckling, sexuella störningar, psykofarmaka, personlighetsstörningar, organiska tillstånd, kvinnomisshandel, självmordsproblematik, invandrarpsykiatri. Författarna har övergivit DSM som bas för diagnostiken och gått över till ICD-10, kombinerad med »psykodynamisk diagnostik».

Trots ändringarna behåller boken sin ursprungliga enhetliga karaktär. Som centralt skeende i allt psykiatriskt arbete beskrivs »mötet mellan två människor», »jämbördiga men inte nödvändigtvis jämställda». Patienten och terapeuten står fortfarande i centrum.

Jag har recenserat bokens föregående upplaga (Läkartidningen 1994; 91: 114-55) och kommer i den aktuella recensionen att kommentera några få aspekter.

Mer öppen gentemot andra terapiformer

Bokens titel indikerar att författarna utgår från ett psykoanalytiskt inspirerat eller psykodynamiskt perspektiv. I förordet till boken skriver Johan Cullberg »De psykodynamiska psykoterapierna har kompletterats av och ibland ersatts av metoder med kognitiv eller beteendeterapeutisk bakgrund». Det är ett välkommet uttryck för en öppnare och mera konciliant inställning gentemot andra terapiformer.

Kognitiv terapi och beteendeterapi presenteras i boken med korta beskrivningar formulerade i erkännande ordalag. En eklektisk och odogmatisk inställning är välkommen och gör boken mera attraktiv för dem som ser psykiatri som en sammansatt vetenskap som i kliniskt arbete tillämpar ett kombinerat biologiskt, socialt och psykoterapeutiskt synsätt.

Bemötande ägnas stort utrymme

Boken behåller den metaforiska bilden av psykiatriskt arbete som ett möte mellan två människor. Sjukvården kritiserar inte sällan för bristande bemötande av patienter och anhöriga. Det är därför positivt att bemötandet får relativt stor plats i till exempel en del specialavsnitt, som ångest, omvårdnad, schizofreni, terapeurrelation.

Anhörigas ansträngda situation vid långvariga psykiska sjukdomar, deras problem och roll i behandling speciellt vid schizofrena sjukdomar, får större ut-